

Folkhögskoleförvaltningen

Västra Götalandsregionen

Verksamhetsplan FBR 2020

Fristads folkhögskola

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	3
2	Inledning	4
3	Folkhögskolans organisation	5
4	Planerade kurser	6
5	Planerat antal deltagarveckor summerat per kurstyp	9
6	Studerandeflytande och studeranderättsliga frågor	10
7	Kvalitetsarbete	11
8	Regionens strategiska mål och fokusområden	13
8.1	Fler i arbete genom bättre matchning	13
8.1.1	<i>Bedriva allmän kurs</i>	13
8.1.2	<i>Bedriva särskilda kurser</i>	13
8.1.3	<i>Vidareutveckla ett väl fungerande deltagarstöd på alla folkhögskolor</i>	13
8.1.4	<i>Arbeta aktivt med allas möjlighet att vara medskapare i lärande, folkhögskola och samhälle</i>	13
8.2	Hela regionen ska växa. Jobb, kommunikationer samt delaktighet och attraktivitet i både stad och land ska öka	14
8.2.1	<i>Skapa kompetensutvecklingsmöjligheter inom flera områden för medarbetare som vill utveckla digital kompetens</i>	14
8.2.2	<i>Erbjuda internatboende som pedagogisk resurs för deltagare</i>	14
8.2.3	<i>Erbjuda ett kursutbud som är behovsanpassat för landsbygden</i>	14
8.3	Deltagandet i kulturlivet ska öka.	15
8.3.1	<i>Bedriva särskilda kurser med inriktning mot kulturområdet</i>	15
8.3.2	<i>Bedriva allmän kurs med inriktning mot kulturområdet</i>	15
8.3.3	<i>Bedriva korta kurser inom kulturområdet</i>	15
8.3.4	<i>Integrera kulturverksamheten i bildningsprocesserna</i>	15
8.4	Klimatutsläppen från fossil energi i Västra Götaland ska minska	16
8.4.1	<i>Arbeta aktivt med att implementera förvaltningens miljö- och hållbarhetsplan</i>	16
8.4.2	<i>Erbjuda kurser inom klimat- och hållbarhetsområdet</i>	16
9	Styrelsen för folkhögskolornas uppdragsmål	18
9.1	Folkhögskolorna är väl utvecklade resurser för en folkbildning som speglar mångfalden i samhället	18
9.2	Folkhögskolorna är attraktiva resurser för kulturverksamhet och kulturutbildningar på lokal, regional, nationell och internationell nivå	18
9.3	Folkhögskolorna bedriver eftertraktade kurser på grundskole- och gymnasienivå	19

1 Sammanfattning

Vårt kursutbud med både allmänna, särskilda och korta kurser bidrar till att uppnå flera av regionens mål som t ex att få fler i arbete, att öka delaktigheten inom kulturlivet genom kulturinriktning på kurserna och att vara anpassad till landsbygdens behov. Vi vill också fortsätta utveckla vårt arbete med att möjliggöra studier för våra deltagare med begränsad ork och energi genom internatboende.

Under 2020 fortsätter vi arbetet med att profilera oss som en aktör att räkna med inom området klimat & hållbarhet. Vår vision är att bli ett nav för klimat- och hållbarhetsfrågor, och en resurs för både regionen och civilsamhället. Dessutom förstärks kursutbudet redan från höstterminen 2020 med kursen "Yrkesbiodling och dess biprodukter", den enda yrkesbiodlarutbildningen i hela Sverige.

Skolans - och folkhögskoleförvaltningens - huvudsakliga utmaning är att nå en ekonomi i balans både på kort och på längre sikt. Budget 2020 innehåller tuffa besparingsåtgärder, och att genomföra verksamhet med dessa förutsättningar kommer att bli krävande för personalen. Dessutom utreds möjligheterna att göra om Fristads folkhögskola från internat- till dagfolkhögskola och att flytta verksamheten till billigare lokaler i Borås med omnejd. Ett beslut om flytt i början av året medför en större omställning vilket naturligtvis kommer att påverka verksamheten under resten av 2020 och framåt.

2020 är året då Fristads folkhögskola har flera tuffa utmaningar som kan göra det svårt att bidra till att nå regionfullmäktiges mål och arbeta med Kulturnämndens uppdrag i planerad utsträckning.

2 Inledning

Fristads folkhögskola grundades 1879 som Elfsborgs läns folkhögskola, och har funnits på ett f d militärområde på Fristad Hed sedan 1923. I dagsläge har skolan plats för cirka 200 studerande och internatboende för 40 personer. Vi erbjuder allmän kurs på grundskole- och gymnasienivå samt ett antal särskilda kurser. Skolans kortkurs- och konferensverksamhet växer. Både regionens egna verksamheter och politiska nämnder förlägger sina möten hos oss, liksom aktörer från civilsamhället. Sammanlagt är vi knappt 50 anställda som arbetar med undervisning, ledning och service.

Förändringar i samhället som t ex en minskad invandring och minskade resurser för stöd till personer med funktionsvariation gör att skolan förlorar tidigare profilområden. Dessutom ser skolledningen att skolan behöver en tydlig profil istället för - som tidigare - flera olika profilområden. Under 2020 fortsätter därför arbetet med att profilera oss som en aktör att räkna med inom området klimat & hållbarhet.

Skolans - och folkhögskoleförvaltningens - huvudsakliga utmaning är att nå en ekonomi i balans både på kort och på längre sikt. Ökade kostnader i kombination med vikande intäkter samtidigt som vi själva inte kan påverka kostnaderna och intäkterna i tillräckligt stor utsträckning gör det mycket svårt att klara en nollbudget. Budget 2020 innehåller tuffa besparingsåtgärder, och att genomföra verksamhet med dessa förutsättningar kommer att bli krävande för personalen.

Som ytterligare ett led i arbetet för en ekonomi i balans utreds möjligheterna att göra om Fristads folkhögskola från internat- till dagfolkhögskola och att flytta verksamheten till billigare lokaler i Borås med omnejd. Beslut i frågan förväntas fattas i början av 2020. Ett beslut om flytt medför en större omställning vilket naturligtvis kommer att påverka verksamheten under resten av 2020 och framåt.

Skolans lokalsituation har varit en utmaning sedan 2015. Själva skolområdet på Fristad Hed med sina grönytor och närheten till naturen är en tillgång, men lokalerna för de estetiska ämnena, friskvård och trädgård behöver uppdateras. Besked från politiken om en eventuell om- och nybyggnation på vårt skolområde har dröjt i flera år, delvis på grund av att det blev ett dyrt projekt. Det vore önskvärt med ett omtag där ett mer realistiskt och mindre kostsamt alternativ tas fram.

Fristads folkhögskolas framtid i allmänhet och vår framtida verksamhet i synnerhet kommer att avgöras i och med de ekonomiska besluten som fattas under 2020.

3 Folkhögskolans organisation

Skolan består av en enhet, belägen på skolområdet i centrala Fristad. Under vårterminen 2020 bedrivs även en grupp på allmän kurs, grundskolenivå, i Vänersborg. Detta är dock ett tillfälligt projekt.

Skolledningen på Fristads folkhögskola består av fyra personer: rektor, biträdande rektor, enhetschef för service och samordnare för Sfi/Etableringskurs samt Allmän grund. Under 2020 kommer Sfi & Etableringskurs att läggas ner, vilket medför att samordnartjänsten tas bort.

Den pedagogiska personalen är organiserad i arbetslag kopplade till resp kurs samt även profillag för profilerna på allmän kurs. På allmän kurs finns:

- Två arbetslag för gymnasienivån, ett för grundskolenivån
- Profillag Digitala medier
- Profillag Hälsa
- Profillag Musik & dans
- Profillag Bild & keramik

På särskild kurs finns:

- Arbetslag Växa
- Arbetslag Hälsolinjen
- Arbetslag Vävkurs
- Arbetslag Trädgård
- Arbetslag Yrkesbiodling
- Synteamet

Även serviceteamet är indelat i mindre arbetsgrupper: kök, lokalvård, administration, vaktmästeri och internat.

4 Planerade kurser

4.1 Allmän kurs, grundskolenivå

Kursen ger deltagaren möjlighet att läsa in grundskolekompetens. Kurslängden varierar mellan 1 och 3 år beroende på tidigare skolbakgrund och kompetens i svenska språket. Förutom behörighetsämnen svenska/svenska som andraspråk, engelska, matematik och samhällskunskap läser deltagarna också naturkunskap samt en profil (se allmän kurs, gymnasienivå). Ett språkutvecklande arbetssätt tillämpas i samtliga ämnen.

4.2 Allmän kurs, gymnasienivå

Kursen ger deltagaren möjlighet att läsa in gymnasiekompetensen. Fyra dagar i veckan läser deltagarna allmänna ämnen som ger behörighet, och arbetet sker till största delen tematiskt. En dag i veckan ägnas åt profilämnen. Det finns fyra profiler att välja mellan: Bild & keramik, Digitala medier, Hälsa samt Musik & dans. Utöver de 10 behörigheterna som krävs för grundläggande behörighet till högskolan erbjuds också särskilda behörigheter i matematik, naturkunskap, samhällskunskap och historia.

Dessutom finns det en variant av allmän kurs som riktar sig särskilt till personer i behov av en lugn studiemiljö, en tydlig struktur och individuella anpassningar, t ex för att man har en diagnos inom NPF (neuropsykiatriska funktionsnedsättningar). Här är målet att deltagarna når minst grundläggande behörighet till yrkeshögskolan samt tillägnar sig kompensatoriska strategier för att få sitt vardagsliv och sina studier att fungera.

4.3 Hälsolinjen - ny kraft i livet, 50%

Hälsolinjen passar personer som kanske varit sjukskrivna, har aktivitetsersättning eller varit arbetslösa en längre tid och behöver ett första steg tillbaka till rutiner och arbete. Här får deltagarna bland annat prova på stresshantering, olika avslappningsövningar, medicinsk yoga och mental träning, men också skapande aktiviteter. De får ökad medvetenhet om vad som motiverar och stärker dem. Gruppen tillbringar även mycket tid utomhus i skog och mark.

4.4 Trädgårdsutbildning, 100%

En bred grundläggande trädgårdsutbildning inom ekologisk odling och skötsel av utemiljöer som innehåller allt deltagaren behöver för att få jobb inom den gröna näringen, samtidigt som den också förbereder för vidare studier inom trädgårdsområdet. Det ekologiska perspektivet genomsyrar hela kursen, liksom kreativitet och lusten att skapa, odla och vårda. Vårt fina skolområde är vårt klassrum och vi sköter både köksträdgården, perennrabatterna, gräsyrtorna, träd och buskar. Praktik ingår också i kursen.

4.5 Vävkurs, grund, 75 eller 100%

På grundkursen får deltagarna lära sig det textila hantverket från grunden – hela processen från formgivning till val av material och vävteknik och till slut montering av sin färdiga väv.

4.6 Vävkurs påbyggnad, 75 eller 100%

En kurs för den som vill fördjupa, komplettera och friska upp sina tidigare kunskaper i vävning. Passar även personer som i framtiden vill jobba som cirkelledare eller konsthantverkare.

4.7 Väv må väl, 50%

En specialkurs inom vävning för den som varit sjukskriven en längre period och vill använda vävning till att må bättre. Med händernas hjälp och sin egen kreativitet ökar deltagaren sin livskvalitet.

4.8 Vävkurs, 50%, halvdistan

En påbyggnadskurs för den som vill fördjupa sina kunskaper i vävning. Deltagaren varvar självständigt arbete hemifrån med att få teori och uppgifter på plats i skolan.

4.9 Weavepoint, 50%, halvdistan

En kurs för den som har grundläggande kunskaper i bindningslära och vill utveckla sin vävning med hjälp av dataprogrammet Weavepoint. Deltagarna får lära sig att rita och konstruera olika bindningar i programmet och på så sätt få en tydligare förståelse för olika vävtekniker. Efter genomgången kurs kan deltagaren självständigt arbeta med programmet.

4.10 Vävformgivning, 50%, halvdistan

En kurs för personer som kan väva och vill få inspiration till att själva formge sina vävar. Efter genomgången kurs har deltagaren med sig en verktyglåda utrustad med en mängd olika skissmetoder att använda sig av i sitt fortsatta skapande.

4.11 Färgning och tryckning av textil, 50%, halvdistan

En kurs för den som vill komma igång med eller utveckla sin teknik i att färga och trycka textil, både garn och tyg.

4.12 Växa, 100%

Växa är en kurs för personer som har gått i särskola eller fått extra stöd i skolan, och har som målsättning att deltagarna ska lära sig mer, bli mer självständiga och utvecklas socialt. På schemat står främst estetiska och kreativa ämnen, och de estetiska processerna används för att främja den personliga utvecklingen och samspelet mellan deltagarna. Kursen har två tydliga profiler: Växa "Skapande" med ämnen som keramik, bild, musik och dans samt Växa "Media & film" med bl a mediadesign, film, studio, skrivarverkstad och drama.

4.13 Yrkesbiodling och dess biprodukter

Målet med denna kurs är att deltagaren självständigt ska kunna bedriva yrkesmässig biodling - antingen som anställd eller egenföretagare. Kursen ger kunskaper om hur man planerar, genomför och utvärderar ett verksamhetsår inom yrkesbiodling med hänsyn till honungsbiets biologi och hälsa, årstidsväxlingar och klimat. Dessutom får deltagaren lära sig om yrkesbiodlingens produkter och tjänster och hur dessa förädlas. I kursen ingår teoretiska och praktiska moment samt arbetsplatsförlagd praktik.

4.14 Anpassningskurser för synskadade, kortkurspaket om sammanlagt 5 veckor

Kurspaketet i tre etapper (1 + 2 + 2 veckor) vänder sig till personer som nyligen har fått en synskada och ska ge dem redskap och strategier för att lättare klara av svårigheter som kan uppstå i det dagliga livet på grund av synskadan. Deltagaren får också möjlighet att träffa människor i en liknande situation som sin egen och får chansen att utbyta erfarenheter.

Vissa veckor under året erbjuds dessutom specialkurser som en påbyggnad eller specialisering efter grundutbildningen på 5 veckor:

- Kom igång med smartphone och surfplatta
- Kom igång med punktskrift

- Förflyttning & orientering
- Sommar- och jultemakurs

4.15 Etableringskurs och Svenska för invandrare (Sfi)

Fristads folkhögskola har i flera år erbjudit två insatser för nyanlända: Etableringskurs och Svenska för invandrare. Styrelsen för folkhögskolorna har beslutat att dessa kurser ska läggas ner på grund av bristande deltagartillströmning och ekonomi, så kurserna kommer endast bedrivas i ett par månader tills omställningen är klar. Målet är att ge så många deltagare som möjligt chansen att slutföra sin utbildning under denna period.

5 Planerat antal deltagarveckor summerat per kurstyp

Kursutbud folkhögskola (deltagarveckor)	Prognos deltagarveckor 2019	Därav deltagarveckor i samverkan med kommun	Planerade deltagarveckor 2020	Därav deltagarveckor i samverkan med kommun
Allmän kurs	3 071		3 124	
Särskild kurs	2 878		2 748	
Korta kurser	343		176	
Kulturprogram	16		12	
Summa deltagarveckor inom ordinarie statsbidrag	6 308		6 060	
Studiemotiverande folkhögskolekurs	0		0	
Etableringskurs	390		260	
Svenska från dag 1	0		0	
Summa tillfälliga uppdrag från Folkbildningsrådet	390		260	
Uppdragsutbildningar	260		260	
Svenska för invandrare (Sfi)	880	880	880	880
Summa uppdragsutbildningar och Sfi	1 140	880	1 140	880
Summa totalt antal deltagarveckor	7838	880	7460	880

6 Studerandeinflytande och studeranderättsliga frågor

Enligt studeranderätten ska det finnas både **klassmöten** (dialog mellan deltagare och mellan deltagare och pedagoger) och **kursrådet** (dialog med skolledningen).

För att skapa bättre förutsättningar för ökad delaktighet och inflytande fick klasserna vid läsårsstart reflektera över vad de vill ha inflytande över på klass- och på skolnivå och om det är möjligt att ha ett sådant inflytande. De fick också diskutera form, innehåll och frekvens för klassmöten och föreslå vilka frågor som bör tas upp på ett kursråd.

En sammanställning av alla klassers synpunkter visade att kursrådet under läsåret 19/20 bör fokusera på tre områden:

1. studiemiljön (fysisk och psyko-social)
2. evenemang
3. mat & fika

Kursrådet beslutade att tillsätta tre arbetsgrupper som ska se till att få igång ett socialutskott som ordnar olika evenemang, ett matråd och en grupp som sköter deltagarnas gemensamma fika- och lunchutrymme samt att skapa en digital kommunikationsmöjlighet för rådets medlemmar och arbetsgrupperna i Teams. Dessutom tog kursrådet också fram ett diskussionsunderlag för det förberedande klassmötet inför ett kursråd så att det blir lätt för kursrådsrepresentanterna att leda klassmötet och så att även deltagare med funktionsvariation eller andraspråksbakgrund har möjlighet att få fram sina synpunkter. Det har tagit kursrådet större delen av höstterminen att arbeta fram allt detta, och nu ska detta nya upplägg omsättas i praktiken under vårterminen 2020. Sedan återstår det att se vad kursrådet 2020/21 tycker hösten 2020.

Utöver allt ovanstående uppmuntras deltagarna att komma med tankar och idéer till personalen och/eller till skolledningen, och vår ambition är att genomföra eller möjliggöra så mycket av detta som möjligt.

7 Kvalitetsarbete

7.1 På förvaltningsnivå

Förvaltningens sex folkhögskolor har en gemensam kvalitetsgrupp med en representant från varje skola – antingen rektorn eller biträdande rektorn. Vid behov deltar även förvaltningschefen. Gruppens uppdrag är att utveckla och samordna skolornas systematiska kvalitetsarbete.

Under 2020 planeras gruppen:

- Fortsätta utvecklingen av fokussamtalen för deltagarna
- Granska och kvalitetssäkra antagningsprocessen på de olika kurserna

Syftet med fokussamtalen är att fördjupa sig i en fråga med hjälp av en specifik samtalsmetodik som gör att alla individer i klassen kommer till tals. 2019/20 kommer frågan "Vad är viktigt för att du ska känna dig nöjd med din kurs här på folkhögskolan?" att diskuteras och analyseras.

7.2 På skolnivå

Utöver fokussamtalen finns det ytterligare två formaliserade forum på Fristads folkhögskola där underlag för utveckling och förbättring av verksamheten kan fås fram: kursrådstillfällena och de utvärderande samtalen i pedagoggruppen vid läsårets slut. I samband med tjänsteplaneringen utvärderas resp kurs' upplägg, innehåll och bemanning, och justeringar görs vid behov.

Utvärderingarna i slutet av läsåret 18/19 visade följande utvecklingsområden för läsåret 19/20:

1. skolgemensamma aktiviteter (temadagar, intressegrupper, hela skolan odlar) - vad intresserar våra deltagare, vem orkar anordna och vad är syftet med aktiviteterna?
2. gemensamt arbete med klimat- och hållbarhetsfrågor för alla deltagare på skolan - det känns viktigt, men hur gör vi rent konkret?
3. deltagarnas delaktighet och inflytande på kursnivå - pedagogerna ger gärna deltagarna inflytande över hur-frågorna, men inte över vad-frågorna. Behövs det en förändring här, och hur åstadkommer vi den?

Fortsatt kommer de mest relevanta synpunkterna som leder till verkliga förbättringar fram i det spontana mötet med deltagare eller personal, och vi fortsätter kontinuerligt samla in uppslag till förbättringar, reflektera kring dessa och vidta åtgärder direkt.

7.3 Allmän kurs & SeQF

På allmän kurs bedrivs ytterligare kvalitetsarbete utöver ovanstående, inte minst tack vare SeQF.

Vi fortsätter utveckla vår uppföljning av deltagarnas studiesituation så att:

- alla pedagoger får en allmän överblick över deltagarens studiesituation – både lärandet och den personliga utvecklingen
- mentorn får underlag till sitt mentorsarbete (dock ej ämnesinformation – den ger ämnesläraren deltagaren direkt i ämnessamtalet)
- ge specialpedagogen och kuratorn underlag för sina framtida insatser

I ett digitalt uppföljningsdokument i OneNote noterar alla pedagoger kort det viktigaste de har uppmärksammat både gällande utvecklingen av studieförmågan och behörigheter. Utifrån det digitala dokumentet förs sedan ett samtal mellan arbetslaget, behörighetssättande lärare och specialpedagog om behov av anpassningar och särskilt

stöd och hur det bäst kan ges.

Uppföljningsdokumentet förbättras efter varje uppföljningsomgång. Ambitionen för 2020 är att lägga till en uppföljningsomgång även på vårterminen istället för bara på hösten.

Sedan vi började med kursstart även i januari och sedan flera deltagare läser på deltid på grund av hälsoskäl, finns det ett ökat behov av att följa upp deltagarnas regelbundet. Dessutom måste omdömessättning numera ske två gånger per år. Fördelen med detta är att bedömning av behörigheter och omdömen sker mer kontinuerligt, vilket gör att pedagogernas kompetens utvecklas hela tiden.

När det gäller SeQF-arbetet så följer vi upp huruvida kursupplägget ger deltagarna möjlighet att uppnå läranderesultaten och om deltagaren är på väg att nå dessa efter uppföljningsomgången och tillhörande mentorssamtal på hösten. Utvärdering av vårt SeQF-dokument görs efter kursslut och omdömessättning, och det ska vara uppdaterat före nästa kursstart.

8 Regionens strategiska mål och fokusområden

8.1 Fler i arbete genom bättre matchning

8.1.1 Bedriva allmän kurs

De allmänna kurserna ger deltagarna förutsättningar för att komma in på arbetsmarknaden på kort och/eller på lång sikt.

Allmän kurs på grundskolenivå ger deltagarna behörighet till studier på gymnasienivå, dels både till gymnasiala yrkesutbildningar och högskoleförberedande studier.

Allmän kurs på gymnasienivå förbereder deltagarna i första hand för studier på yrkeshögskola och högskola, men att ha slutfört studier på gymnasienivå är också inträdesbiljetten till mindre kvalificerade arbeten.

8.1.2 Bedriva särskilda kurser

De särskilda kurserna som främst bidrar till att få fler i arbete är:

1. Grundläggande trädgårdsutbildning - förbereder deltagarna för anställning inom park- eller kyrkogårdsförvaltning, fastighetsbolag, plantskolor, trädgårdsodlingar och i trädgårdshandeln
2. Yrkesbiodling och dess biprodukter - förbereder deltagarna för anställning som bigårdsarbetare eller som egenföretagare
3. Vävkursen - förbereder deltagaren för högskolestudier inom textilområdet

8.1.3 Vidareutveckla ett väl fungerande deltagarstöd på alla folkhögskolor

Sedan januari 2019 finns både specialpedagog och kurator på skolan, och dessa två professioner har påbörjat ett samarbete med varandra och med arbetslagen främst på allmän kurs för att på bästa möjliga sätt fånga upp deltagare i behov av olika stödinsatser. Behov av att vidareutveckla deltagarstödet finns, men förutsättningarna för det försämras under 2020 då specialpedagogtjänsten minskas från 100% till 60% på grund av den ansträngda ekonomin. Samtidigt ökar deltagarnas behov av både kurators- och specialpedagogstöd. Därför finns det inte rimliga förutsättningar för att vidareutveckla deltagarstödet, utan det handlar snarare om att försöka upprätthålla verksamheten så gott det går.

8.1.4 Arbeta aktivt med allas möjlighet att vara medskapare i lärande, folkhögskola och samhälle

8.2 Hela regionen ska växa. Jobb, kommunikationer samt delaktighet och attraktivitet i både stad och land ska öka

8.2.1 Skapa kompetensutvecklingsmöjligheter inom flera områden för medarbetare som vill utveckla digital kompetens.

8.2.2 Erbjuder internatboende som pedagogisk resurs för deltagare

De senaste två åren har en ny målgrupp upptäckt internatet: unga vuxna med funktionsvariation som begränsar deras ork och energi. De har insett att boende på internatet ger dem bättre förutsättningar att klara sina studier när de slipper lägga energi på att pendla till skolan varje dag och närheten gör att de kan vila sig hemma på rasterna. Att få god och näringsrik mat serverad sparar också energi och den lugna, lantliga miljön gynnar hälsan och måendet.

Internatet bidrar också till deltagarnas personliga och sociala utveckling. Här får deltagarna lära sig att bo tillsammans och få vänner, kanske för första gången i livet. En kväll i veckan finns personal på internatet som stöttar deltagarna i att anordna gemensamma aktiviteter och initierar givande samtal om livets stora och små frågor. Internatet är ett bra första boende med visst stöd - många av dessa unga vuxna hade inte klarat flytten till en egen lägenhet direkt.

Vi hoppas att Fristad förblir en internatskola med närhet till natur och landsbygd, och att vi får möjlighet att fortsätta utveckla vårt arbete med att möjliggöra studier för våra deltagare med begränsad ork och energi.

8.2.3 Erbjuder ett kursutbud som är behovsanpassat för landsbygden

Två av våra kurser tillgodoser landsbygdens behov särskilt: trädgårdsutbildningen och yrkesbiodlarutbildningen.

Genom trädgårdsutbildningen får kyrkogårdarna tillgång till utbildad arbetskraft i en tid där många anställda går i pension och få ungdomar utbildar sig inom trädgård på gymnasienivå. Trädgårdsutbildningen skapar också förutsättningar för mer eget företagande på gårdar, t ex när f d kursdeltagare startar eget inom t ex (grönsaks-)odling

Yrkesbiodling kan utföras både småskaligt och storskaligt, och utbildningen förbereder deltagarna både för att starta eget biodlingsföretag och för att ha det som bisyssla, t ex för bönder. Biodling kan bidra med ett flertal produkter som honung, vax, pollen, drottninggelé, propolis och bigift. Biodlingsföretag kan vara inriktade på att framställa en eller flera av dessa produkter och/eller förädling av dessa produkter. Vidare kan biodlingsföretag vara inriktade på att sälja pollineringsstjänster, eftersom en fullgod pollinerings ökar såväl skördar som kvalitet för ett flertal grödor. Biprodukter som hälsamedel, kosmetika och terapi håller också på att växa fram, bl.a. på landsbygden i anslutning till bigårdar.

8.3 Deltagandet i kulturlivet ska öka.

8.3.1 Bedriva särskilda kurser med inriktning mot kulturområdet

Fristads folkhögskola bedriver vävkurser både på grundläggande och påbyggnadsnivå och ger möjlighet till att avlägga gesällprov i vävning. Distanskurserna inom vävning ger deltagarna möjlighet att ytterligare utvecklas inom hantverket och att fördjupa sig i vissa aspekter, som t ex det digitala programmet Weavepoint, vävformgivning samt färg & tryck.

På Växa, vår kurs för personer med intellektuell funktionsvariation används estetiska processer (musik, dans, drama, digitalt skapande, film, studio, bild och keramik) för att främja deltagarnas personliga utveckling.

8.3.2 Bedriva allmän kurs med inriktning mot kulturområdet

3 av 4 profiler på allmän kurs har en tydlig inriktning mot kulturområdet:

- Musik & dansprofilen
- Bild & keramik
- Digitala medier

På vår allmänna kurs för personer i behov av en lugn studiemiljö som inte läser profiler finns såväl skapande som musik på schemat.

8.3.3 Bedriva korta kurser inom kulturområdet

Fristads folkhögskola erbjuder följande sommarkurser under sommaren 2020:

- Akvarell
- Shibori
- Keramik
- Drama
- Vedic Art
- Möbelpetsring

8.3.4 Integrera kulturverksamheten i bildningsprocesserna

Kulturella inslag på övriga kurser

Trädgårdsutbildningen, synkurserna samt hälsolinjen har i sina kurser varje vecka ett antal lektioner inom det estetiskt/kulturella området, t ex trädgårdsdesign, skapande och keramik.

På allmän kurs gymnasienivå integreras estetiska processer i temaperioderna, t ex för att skapa intressanta och varierande redovisningar. Under vissa temaperioder görs även museibesök.

Folkbildning och kultur i samverkan (FoKis)

Deltagande i projektet *Folkbildning och kultur i samverkan* vilket ger våra deltagare möjlighet till fördjupade kulturupplevelser och till viss del även ett fördjupat utövande genom t ex workshops.

Deltagandet kan beskrivas i tre nivåer:

- deltagaren som kulturkonsument, dvs, bli bekant med museiverksamhet, som besökare på teatrar, konserthus och konstutställningar

- deltagaren som aktiv skapande individ, t.ex. genom att vara med på workshops tillsammans med personalen från kulturinstitutionerna
- ett fördjupat samarbete mellan kulturinstitutionerna och pedagogisk personal, vilket kommer deltagaren till godo i förlängningen

8.4 Klimatutsläppen från fossil energi i Västra Götaland ska minska

8.4.1 Arbeta aktivt med att implementera förvaltningens miljö- och hållbarhetsplan

Enligt planen ska olika yrkesgrupper på skolan sätta upp mål inom sitt kompetensområde.

Pedagogerna ska 2020

- skapa hållbarhetsaktiviteter för hela skolan på den gemensamma tiden på måndagar
- i arbetslaget sätta upp hållbarhetsmål för klassen och lägga upp en planering för hur dessa ska nås (t ex hållbarhetsprägel på kostlektioner på Hälsolinjen, i bild & keramikprofilen, i vävkursen vid materialval, lieslätter och naturliga gödslingsmetoder på Trädgård)

Skolledningen ska 2020

- använda sig av digitala möten istället för möten som kräver långa resor

Kökspersonalen ska 2020

- fortsätta öka andelen KRAV-märkta livsmedel, hålla matsvinnet på en minimal nivå och lämna matavfallet från renseriet till trädgårdsutbildningens kompost
- fortsätta fortbildningen om klimatsmart mat inom ramen för projektet "Klimatklivet"
- påverka regionens upphandling för att kunna få tillgång till mer närodlat mat
- erbjuda säsongsanpassat salladsbord och använda säsongens grönsaker i matlagningen
- informera deltagarna om allt kökspersonalen gör för klimat och hållbarhet

Lokalvården ska 2020

- satsa på smart lokalvård med ekologiska städprodukter
- ev hålla i kurser om hållbart städ

8.4.2 Erbjuder kurser inom klimat- och hållbarhetsområdet

Under 2020 planerar skolan att ytterligare spetsa sin profilering inom området. Vår vision är att bli ett nav för klimat- och hållbarhetsfrågor, och en resurs för både regionen och civilsamhället.

Som ett första steg kommer vi att:

- kartlägga behoven inom profilområdet i regionen och i samhället i stort tillsammans med politiker och tjänstemän från regionens miljöavdelning
- resonera om vilken nisch inom området Fristads folkhögskola borde inrikta sig på och vilka aktiviteter inom ramen för vårt folkbildningsuppdrag skolan borde erbjuda
- identifiera lämpliga aktörer/samarbetspartners som kan ingå i ett nätverk för

- klimat- och hållbarhetsfrågor och fungera som bollplank för oss på skolan
- ta fram ramar & inriktning för det fortsatta arbetet

Dessutom förstärks kursutbudet redan från höstterminen 2020 med kursen "Yrkesbiodling och dess biprodukter", den enda yrkesbiodlarutbildningen i hela Sverige.

Vi kommer också att vidareutveckla vår trädgårdsutbildning och anordna aktiviteter inom klimat- och hållbarhetsområdet för allmänheten så som föreläsningar, workshops och trädgårdsvisningar.

9 Styrelsen för folkhögskolornas uppdragsmål

9.1 Folkhögskolorna är väl utvecklade resurser för en folkbildning som speglar mångfalden i samhället.

Skolans breda kursutbud är tänkt att möta mångfalden av behov och så många målgrupper i samhället som möjligt. Vi erbjuder (ut-)bildningsmöjligheter för t ex:

- deltagare med andraspråksbakgrund (Allmän kurs)
- deltagare med funktionsvariation – främst psykisk ohälsa, neuropsykiatriska funktionsnedsättningar och autismspektrumtillstånd, utvecklingsstörning samt synskador (Hälsolinjen, Växa, Allmän kurs, Anpassningskurser för synskadade)
- individer som vill byta yrke (Trädgårdsutbildning, Yrkesbiodling)
- personer med hantverksintresse eller önskan om att förbereda sig inför högskolestudier inom textilområdet (Vävkursen)

Åldersspannet bland våra deltagare är stort - från 18 upp till 100 år -, och de har mycket varierande bakgrund och erfarenhet. Vi är stolta över den naturliga integrationen som sker mellan olika individer och grupper på skolan.

I och med den beslutade nedläggningen av Svenska för invandrare och Etableringskursen kommer gruppen nyanlända inte längre att finnas på skolan. Mångfalden riskerar att minska ytterligare om även anpassningskurserna för äldre synskadade läggs ner, vilket i skrivande stund är under utredning.

Skolan erbjuder också distanskurser både inom vävning och yrkesbiodling. Distanskurser möter en annan typ av behov och ökar tillgängligheten av våra kurser över hela landet samtidigt som distansdeltagarna inte bidrar till den dagliga mångfalden på skolan på samma sätt som deltagarna på de platsförlagda kurserna.

9.2 Folkhögskolorna är attraktiva resurser för kulturverksamhet och kulturutbildningar på lokal, regional, nationell och internationell nivå.

Vävkursen

Vävkursen har under ett antal decennier verkat och utvecklats inom det estetiska området. Detta har gjort vävkursen erkänd i vävkretsen på nationell nivå. Kursen har också lockat deltagare från både Norden och övriga Europa.

Distanskurser inom det textila området

Under läsåret har Fristads folkhögskola följande distanskurser: Färg & tryck, vävformgivning, weavepoint och bindningslära. På detta sätt ökar vi tillgängligheten att kunna vidareutbilda sig inom ett större geografiskt område.

Regional samverkan inom Sjuhärad

Sjuhärad är ett nav i den textila kulturen i Västsverige. Fristads folkhögskola samverkar både med kulturaktörer som t ex Textilmuséet i Borås, Textilhögskolan, Rydals museum och Väv i Väst samt med tillverkare inom textilindustrin.

Kulturkvällar

Kvällarna arrangeras både för allmänheten och skolans deltagare.

De senaste åren har man haft ett särskilt fokus på lokala aktörer, som här får en arena som inte är möjlig att finna någon annanstans. Exempelvis ortens orkesterförening,

kulturskolan samt bildvisning med foton från närmiljön.

En annan inriktning på kulturkvällarna är att i samklang med kursutbudet/profil arrangera kulturkvällar. Exempelvis vävning, svampfärgning och folkmusik.

Kulturkvällar inom miljö- och hållbarhetsområdet anordnas också.

9.3 Folkhögskolorna bedriver eftertraktade kurser på grundskole- och gymnasienivå.

Fristads folkhögskola bidrar till detta mål genom att erbjuda:

- Allmän kurs, grundskolenivå: kontinuerlig antagning och möjlighet att starta direkt när deltagaren har klarat Sfi D
- Allmän kurs, gymnasienivå: numera start både i augusti och i januari
- Allmän kurs, gymnasienivå: ny inriktning för personer med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar och andra som är i behov av en lugn studiemiljö och individuellt anpassade studier. Möjlighet att få ett individuellt anpassat upplägg. Kontinuerlig antagning i mån av plats så att deltagaren kan starta när hen känner sig redo.